

GENERALADVOKATEN

Forsvarsdepartementet
Att.: Seksjon V 3
Postboks 8126 Dep
0032 OSLO

Gjenpart: Forsvarets militærpolitiavdeling
KASØR
KANORD

REF.:

VÅR REF.:

00102/2015/GA/AJN/LMB/626.3 og 631.1

DATO:

27.02.2015

FORSVARSPERSONELLOVEN § 10 ANNET LEDD – LOVGRUNNLAGET FOR BLODPRØVETAKING I DISIPLINÆRSAKER

1. Innledning

Med virkning fra 21. juni 2013 ble forsvarspersonelloven § 10 annet ledd endret slik at utåndingsprøve vil være godkjent bevis for grad av alkoholpåvirkning. Man åpnet dermed for et mindre inngripende bevismiddel enn blodprøve, som var eneste godkjente bevismiddel tidligere. I tillegg er utåndingsapparatene raske i bruk, noe som ganske sikkert vil gi en god preventiv effekt.

Forsvaret har ikke anskaffet utåndingsapparatet som skal til for å utnytte lovendringen, men så vidt generaladvokaten vet er dette nå i ferd med å skje i regi av Forsvarets militærpolitiavdeling.

2. Lovgrunnlaget for blodprøvetaking

Etter forsvarspersonelloven § 10 fjerde ledd gjelder reglene i vegtrafikkloven § 22 a om alkotest, utåndingsprøve og blodprøve tilsvarende. Generaladvokaten har forstått og forstår henvisningen slik at militær sjef med grad av major eller høyere (som dermed har militær politimyndighet) har samme kompetanse til å beslutte at det skal tas blodprøve i saker der mistanken gjelder brudd på forsvarspersonelloven § 10 som politiet har i saker der mistanken gjelder promillekjøring. En slik forståelse harmonerer med de øvrige rettskildene, jf. lov om politimyndighet i det militære forsvar § 5 første ledd hvor det fremgår at personell med militær politimyndighet kan etterforske disiplinærsaker (jf. disiplinærloven § 1 første ledd), og forskrift om utøvelse av politimyndighet i det militære forsvar punkt 20. Slik har ordningen også vært praktisert.

Lovforarbeidene til forsvarspersonelloven taler imidlertid for at den militære politimyndigheten bare gir hjemmel til å foreta foreløpig blåsetest, og at bekreftende eller avkrefteende utåndings- eller blodprøve må tas av politiet, jf. Ot.prp.nr. 60 (2003–2004), side 47:

Postadresse:
Postboks 651 Sentrum
0106 OSLO

Kontoradresse:
Karl Johans gate 18 C
0159 OSLO

Telefon: +47 22 70 87 50
Militær telefon: 510 5681
Telefaks: +47 22 41 94 54
E-post: post@generaladvokaten.no
Hjemmeside: www.generaladvokaten.no

«Hvor resultatet av alkotesten gir grunn til å tro at militært personell eller vernepliktig har handlet i strid med regelen om pliktsmessig avhold, har politimyndigheten i det militære forsvar kompetanse til å fremstille vedkommende for det sivile politiet for videre testing. Dette for å få klargjort om vedkommende faktisk er beruset, og eventuelt i hvilket omfang. Slik kompetanse foreligger også hvor det på grunn av vedkommendes opptreden er berettiget mistanke om påvirkning av berusende eller bedøvende midler, uten at dette har gitt utslag på alkotesten. Det er opp til det sivile politiets skjønn å avgjøre om testing skal skje ved utåndingsprøve, blodprøve eller ved klinisk legeundersøkelse.»

Når forarbeidene gir en så vidt konkret angivelse av fremgangsmåten ved blodprøvetaking, finner generaladvokaten det vanskelig å anbefale militære sjefer å følge en annen praksis, selv om flere rettskilder trekker i den retning. Nåværende praksis kan på grunn av forarbeidene stå i fare for å bli underkjent i rettsapparatet hvis problemstillingen skulle bli prøvet der, med de uheldige konsekvenser dette ville innebære for tidligere saker som er behandlet på samme måte.

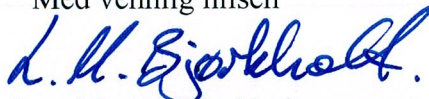
Når det gjelder realitetene, er det etter generaladvokatens oppfatning grunn til å frykte at politiet sjelden vil ha kapasitet til å bistå Forsvaret (militærpolitiet) med utåndings- eller blodprøve i saker som bare kan avgjøres disiplinært. Vedrørende utåndingsprøve er det dessuten et poeng at politiets apparater mangler programvaren som er nødvendig for å bruke det i saker som angår forsvarspersonelloven.

Det er således viktig å få lovgrunnlaget for blodprøvetaking i disiplinærsaker avklart. Per i dag er det som nevnt innledningsvis det eneste middel man har til å bevise at grensen i forsvarspersonelloven § 10 annet ledd er brutt eller ikke. Dersom utåndingsapparatene blir anskaffet, er problemstillingen aktuell dersom mistenkte nekter å avgi utåndingsprøve slik at beviset må erverves ved tvang i form av blodprøve.

3. Anmodning om avklaring

Generaladvokaten anmoder Forsvarsdepartementet om en avklaring av fremgangsmåten ved mistanke om brudd på forsvarspersonelloven § 10 annet ledd.

Med vennlig hilsen

Lars Morten Bjørkholt
kst. generaladvokat